

«Риторика та культура мовлення педагога»

Тема 1: Історія розвитку риторики. Давнє і сучасне в риторичі

План

1. Розкрийте питання риторики як науки, її виникнення, головні ознаки? Як Ви зрозуміли завдання риторики як навчальної дисципліни?
2. Основні поняття класичної риторики.
3. Класична риторика: основні поняття, основоположні розділи.
4. Як тлумачать сучасний зміст риторики? Ваша думка щодо цього.
5. Особливості професійної риторики для вашого майбутнього фаху.

Тема 2: Педагогічний вектор риторики. Навчальна і виховна мета риторики.

План

1. Основні роди, види і жанри красномовства.
2. Академічне красномовство.
3. Діалогічне красномовство у професійній діяльності педагога.
4. Навчальна і виховна мета риторики педагога.
5. Зразки педагогічної риторики.

Тема 3: Педагогічна розповідь як метод навчання і виховання. Риторичні засади педагогічної розповіді у працях видатних педагогів-новаторів.

План

1. Публічний виступ.
2. Типи промов.
3. Композиція публічного виступу у професійній діяльності педагога.
4. Методика та основні етапи підготовки до публічного виступу.
5. Промова як дослідження.
6. Риторичний аналіз текстів.

Тема 4: Професійна красномовність педагога. Мистецтво володіння словом

План

1. Особливості усного публічного виступу.
2. Підготовка оратора до публічної промови.
3. Оратор і аудиторія. Шляхи подолання опору в аудиторії.

4. Зовнішня культура оратора.
5. Прийоми підтримки уваги слухачів під час публічного виступу.
6. Логічні й емоційні промови.
7. Риторична промова в аудиторії (педагогічна тематика).

Тема 5: Культура мовлення і культура особистості. Мовні норми. Типи мовних норм.

Типові помилки у професійному мовленні педагога.

План

1. Культура мовлення як педагогічна необхідність.
2. Мова і мовлення. Мова і мислення. Мовленнєве спілкування педагога.
3. Поняття «культура мовлення».
4. Мовні норми. Типи мовних норм.
5. Культура мовлення і мовленнєві помилки.
6. Комунікативні якості культури мовлення та зв'язок із стилями мови.
7. Типові помилки у професійному мовленні педагога.
8. Аналіз педагогічного мовлення студентів.

Тема 6: Професійна етика педагога і культура спілкування. Мовленнєвий етикет.

План

1. Вербальні та невербальні компоненти комунікативного етикету.
2. Стандартні етикетні формули українського мовленнєвого етикету.
3. Комунікативний антиетикет.
4. Професійна етика педагога. Норми професійних педагогічних відносин.
5. Авторитет особистості. Робота керівника і норми його поведінки.
6. Мовний етикет української науки.
7. Особливості міжнародного спілкування.

Тема 7: Комунікація: педагогічні засади культури мовлення і спілкування у роботі з дітьми.

План

1. Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації.
2. Особливості, функції педагогічного спілкування.
3. Педагогічне спілкування як діалог.
4. Структура педагогічного спілкування.
5. Моделі педагогічного спілкування.
6. Культура слухання.
7. Публічний професійний виступ студентів з презентацією.

Рекомендована література для підготовки до практичних занять:

1. Абрамович С.Д., Чікарьова М.Ю. Риторика: Нпвч. Посібник. – Львів: Світ, 2001. – 240с.
2. Уварова А.М. Формування риторичної майстерності майбутнього вчителя: Навчально-методичний посібник для педагогічних університетів. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2007. – 132 с.
3. Сагач Г.М. Риторика. – 2 вид., перероб. і доп. – К.: Видавничий дім Ін Юре, 2000. – 568 с. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення / Н.Д. Бабич. – Львів : Світ, 1990. – 232 с.
4. Жовтобрюх В.Ф., Муромцева О.Г. Культура мови вчителя : Курс лекцій / за ред. О.Г. Муромцевої. – Х.: Гриф, 1998. – 208 с.
5. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика : навч. посіб. / Л.І. Мацько, О.М. Мацько. – К. : Вища школа, 2003. – 311 с.
6. Пазяк О.М., Кисіль Г.Г. Українська мова і культура мовлення : навч. посіб. / О.М. Пазяк, Г.Г. Кисіль. – К. : Вища школа, 1995. – 239 с.
7. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування / Я. Радевич-Винницький. – Львів : СПОЛОМ, 2001. – 223 с.
8. Сербенська О. Культура усного мовлення : практикум : навч. посіб. / О. Сербенська. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 216 с.
9. Стахів М.О. Український комунікативний етикет : навч.- метод. посіб. / М.О. Стахів. – К. : Знання, 2008. – 245 с.
10. Струганець Л.В. Теоретичні основи культури мови : навч. посіб. / Л.В. Струганець. – Т., 1997. – 96 с.
11. Томан І. Мистецтво говорити / Іржі Томан ; пер. з чес. – К., 1989. – 239 с.
12. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування : навч. посіб. / І.М. Цимбалюк. – К., 2004.